

PIENI KAUPUNKI,
ISO ELÄMÄ

Heinola

**BUDJETTIKUVAUKSESTA
LASTEN, NUORTEN JA
PERHEIDEN
PALVELUKARTTAAN**

PIENI KAUPUNKI, ISO ELÄMÄ

MATKAKERTOMUS

PIENI KAUPUNKI, ISO ELÄMÄ

MATKAOPPAINA

SOS- lapsikylä, Elina Stenvall:

- Hyvinvoinnin tukemisen infra (Varkaus)
- Kannattelevat rakenteet lasten, nuorten ja perheiden elämän eri saumakohtissa
- Talouden kokonaisuuden johtaminen; eurojen luova käyttö perheiden tarpeeseen

Islannin hyvinvointimalli

- Ei taikatemppu, vaan uusi tapa tehdä yhteistyötä ja tahtoa muutosta
- **LASTEN OIKEUKSIEN JULISTUS:** ”kaikilla aikuisilla on velvollisuus toimia niin, että lasten ja nuorten tulee elämästä parempaa” (Jon Sigfusson)

MATKAOPPAINA

Valtakunnallinen LAPE-hanke

- Perhekeskus Heinolassa jo yli 10 vuotta
- Toimintaympäristön muutos
- Päijät-Hämeen pilotti: Lapsibudjetointi, Hilikka Kemppe

Lapsiperheiden ennakoiva tuki Heinolassa

- Toimeksianto kaupunginhallitukselta
- Laaja moniammatillinen työryhmä

Halu toimia”(Vähän) ennen kyöneleitä”.

Kaikille yhteiset palvelut

Kunnalla on velvollisuus tuottaa tietyt lain määrittämät palvelut, joidenkin suhteen asukkaat päättävät, ottavatko niitä vastaan.

Ennaltaehkäisevä painopiste ja helppo saavutettavuus.

Mahdollisuus hakeutua matalalla kynnyksellä palveluihin ja toiminnan piiriin.

Toimintamuotoja Heinolassa

- Varhaisen vuorovaikutuksen tukeminen (neuvolan terveydenhoitajan ja perhetyöntekijän kesken)
- Perhekeskuksen ja nuorten talon kaikille tarjolla oleva avoin toiminta.
- Suljetut vertaisryhmät (Hoivaa ja leiki- ryhmät, Tahto-ryhmä, Ks. perhekeskustoiminnan tiedotevihkonen)
- Toimijoiden verkostoituminen ja toimintaa yhteen sovittava johtaminen perhekeskuksen ja nuortentalon ohjausryhmässä.

Kohdennettu tuki

Lisätuki, joka perustuu asukkaan suostumukseen.

Monia ohjautumisen tapoja palvelusta riippuen, esim. suora yhteyden otto lapsen/perheen omasta aloitteesta tai ohjautuminen palveluohjauksen, lähetteen tai verkostopalaverin kautta.

Kohdennetun palvelun on mahdollista jalkautua matalan kynnyksen palvelun asiakastyön tueksi (** vahvistaminen!**). Toisaalta palvelusta on mahdollisuus ohjata asiakas tarvittaessa vaativamman tuen piiriin.

Toimintamuotoja Heinolassa

- Erityisopetuksen toimintatavat varhaiskasvatuksessa ja koulussa
- Oppilashuoltoryhmien toiminta ja eri tahojen yhteistyötavat esim. lääkäri-terveydenhoitaja-psykkari-psykologi-kuraattori-erityisopettaja-rehtori-koulun nuorisotyöntekijä-etsivä nuorisotyö kesken.
- Varhaisen puuttumisen malli
- Kohdennettu ryhmätoiminta (Maltti-, Valokit-, Loisto-, Poikaklubi- ym. ryhmät kouluikäisille, ryhmät nuorille äideille.
- Eroneuvonta Heinolassa (ja Lahdessa toimivat ryhmät) Lahden Ensi- ja turvakotiyhdistyksen toteuttamana.

Vaativa tuki

Akuutit tai suuren huolen tilanteet.

Kiireellisyyden arviointi. Riittävän nopea toimiminen, hoitoon pääsy ja avun saanti.

Tietyissä tilanteissa on mahdollisuus toimia vastoin asiakkaan tahtoa, mikäli lain mukaiset perusteet toiminnalle. (Kiireellinen sijoitus ja huostaanotto lastensuojelussa, psykiatrinen pakkohoito erityisissä lain määrittelemissä tilanteissa.)

Toimintamuotoja Heinolassa

- Erikoissairaanhoidon palvelut, joihin ohjaututaan lääkärin läheteellä
- Vaativat kuntoutuspalvelut, joihin myös ohjaututaan lääkärin läheteellä
- Lastensuojeluilmoitus ja tarvittaessa ilmoitus poliisille lastensuojelulain mukaisesti
 - + Toimintaohje viranomaisille kaltoinkohtelu epäilyn selvittämiseksi
 - + Toimintamalli perhe- ja lähisuhdeväkivallan puheeksi ottamiseksi (ehkäisevää toimintaa...)
- Kriisityön toimintamalli

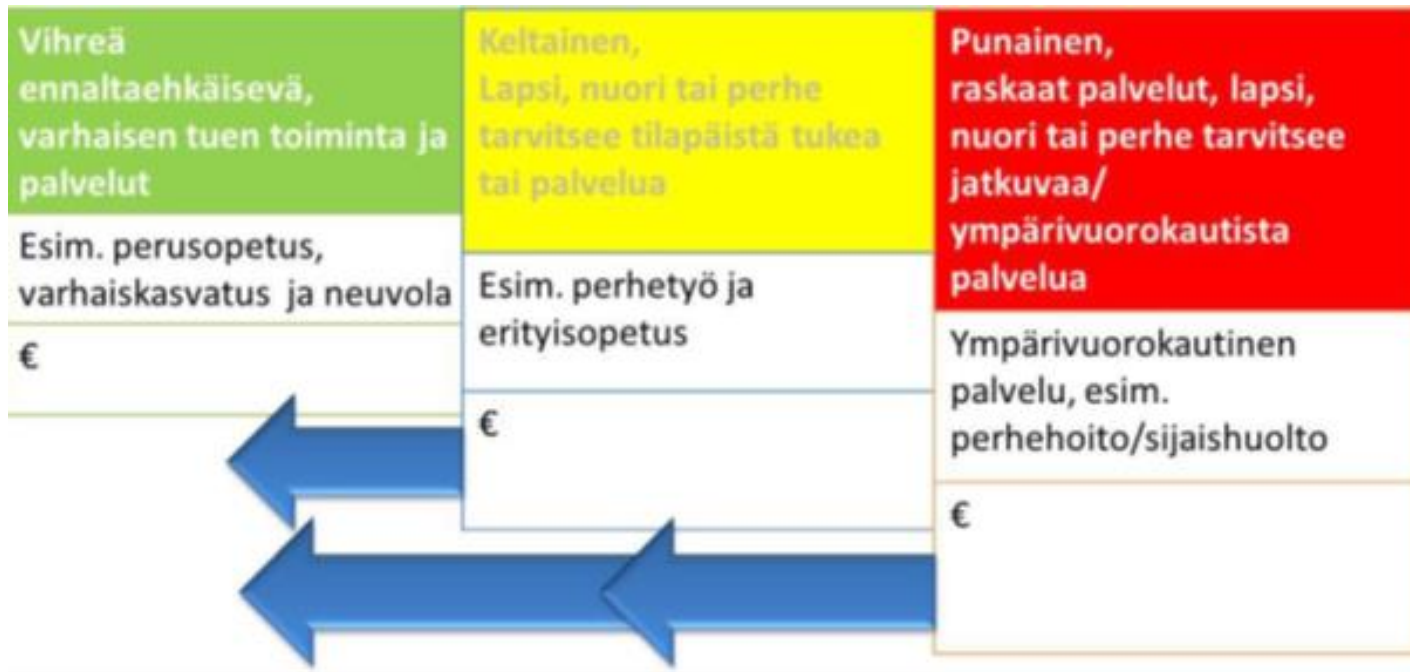
KOHTI YHTEISTÄ PALVELUKARTTAA

Yhteisymmärrys - Mistä on kyse?

Lapsilähtöinen budjettianalyysi on päätöksenteon työkalu, joka tarjoaa tietoa siitä, kuinka paljon resursseja kunta kohdistaa lasten, nuorten ja perheiden tukemiseen. Onnistuneessa budjettianalyysissä tulee ymmärtää kustannukset, palvelut ja niiden vaikutukset.

- => **palvelukartta** lasten, nuorten ja perheiden palveluista ja tilinpäätöstietojen koonti mahdollisuuksien mukaan.
- => **budjettikuvauksen** avulla voidaan hahmottaa rahavirrat niin, että kustannusten siirtyminen raskaista palveluista kevyempiin on nähtävissä.
- => kerätään tilinpäätöstiedot ja jaetaan ne väestömomentteihin
- => tavoitteena palveluiden **kustannusvaikuttavuus, johtamisen työkalu ja päätöksenteon apuväline**

OULU: Elina Vähäkangas, Suvi Nuutinen

HEINOLAN PALVELUKARTTA LASTEN, NUORTEN JA PERHEIDEN PALVELUISTA

2018

Sosiaali- ja terveystoimiala
Hyvinvointiala

KAIKILLE YHTEISET PALVELUT

KOHDENNETTU TUKI

VAATIVA TUKI

KAIKILLE YHTEISET PALVELUT

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (HYTE)

Ennaltaehkäisy

Varhainen tunnistaminen

0-6 v.

7-15 v.

16-18 v.

Vanhemmuus

Perhekeskus, yhteisöllinen oppilashuolto, maahanmuuttajien kotoutumisen tukeminen
Aktiivinen ja virikkeellinen vapaa-aika: liikunta, kirjasto, musiikkiopisto, kuvataide, museopalvelut, seurakuntien ja järjestöjen toiminta

Neuvola
Suun terveydenhuolto / tarkastukset
Moniammatillinen työparityöskentely (kotikäynnit), vavu-haastattelut
Ryhmätoiminta
Palveluohjaus
Palvelutarpeen arviointi / shl

Varhaiskasvatus
Esiopetus
Varhaiskasvatuksen kerhot
Kotihoidontuki
Yksityisen hoidon ohjaus ja valvonta
Palveluohjaus
Kasvun ja oppimisen yleinen tuki

Kouluterveydenhuolto
Suun terveydenhuolto / tarkastukset
Ryhmätoiminta
Palveluohjaus
Palvelutarpeen arviointi / shl

Opetuspalvelut (yleisopetus)
Kerhot
Leirit
Aamu- ja iltapäivätoiminta (1. lk)
Oppimisen tuki, mm. luokkamuotoinen erityisopetus
Psykiatrinen sairaanhoitaja
Psykologipalvelut
Koulukuraattori

Opiskeluterveydenhuolto
Suun terveydenhuolto / tarkastukset
Kutsuntatarkastus
Ryhmätoiminta
Palveluohjaus
Palvelutarpeen arviointi / shl

Nuorisopalvelut
Nuorten työllisyyspalvelut
Nuorten ohjauspalvelut
Toisen asteen koulutus

Neuvolat, koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto
Seulonat
Suun terveydenhuolto / tarkastukset
Moniammatillinen työparityöskentely (kotikäynnit), vavu-haastattelut
Ryhmätoiminta
Palveluohjaus
Palvelutarpeen arviointi / shl

Perhevalmennus
Eryryhmät
Avoim varhaiskasvatus
Maahanmuuttajapalvelut
Palveluohjaus
Liikunta- ja nuorisyhteistyö

KOHDENNETTU TUKI

Varhainen puuttuminen

Lapsen kehityksen ja koulunkäynnin tuki lapsen omassa kasvuympäristössä

Ammattilaisen apu ongelmatilanteissa

Yksilöllinen oppilashuolto, perheneuvonta, liikunta- ja laaja-alainen palveluohjaus (varhaiskasvatus, terveysneuvonta, sosiaalipalvelut jne.)

Avosairaanhoidon vastaanottopalvelut
Suun terveydenhuolto / lääkäripalvelut
Ryhmätoiminta (esim. Hoivaa ja leiki)
Puheterapia
Toimintaterapia
Fysioterapia
Lapsiperheiden kotipalvelu, perhetyö, tukiperhe, tukihenkilö / shl
Sosiaalipäivystys
Perheoikeudelliset palvelut

Varhaiskasvatuksen perhekuraattori
Varhaiskasvatuksen erityisopetus
Moniammatillinen yhteistyö sekä palveluohjaus soten palveluihin
Kasvun ja oppimisen tehostettu ja erityinen tuki

Avosairaanhoidon vastaanottopalvelut
Suun terveydenhuolto / lääkäripalvelut
Nepsy-toiminta
Ryhmätoiminta
Fysioterapia
Lapsiperheiden kotipalvelu, perhetyö, tukiperhe, tukihenkilö / shl
Sosiaalipäivystys
Perheoikeudelliset palvelut

Psykiatrinen sairaanhoitaja
Psykologipalvelut
Koulukuraattori
Koulunuorisotyö
Vammaisten lasten aamu- ja iltapäivätoiminta
Opetuksen tehostettu ja erityinen tuki

Avosairaanhoidon vastaanottopalvelut
Suun terveydenhuolto / lääkäripalvelut
Ryhmätoiminta
Fysioterapia
Lapsiperheiden kotipalvelu, perhetyö, tukiperhe, tukihenkilö 16-18 v. / shl
Sosiaalipäivystys
Perheoikeudelliset palvelut

Etsivä nuorisotyö
Työpajatoiminta

Avosairaanhoidon vastaanottopalvelut
Perustason mielenterveys- ja päihdetyö
Suun terveydenhuolto / lääkäripalvelut
Ryhmätoiminta (esim. Hoivaa ja leiki)
Neurolapsykologi
Nepsy-lasten vanhempien ryhmä
Lapsiperheiden kotipalvelu, perhetyö, tukiperhe, tukihenkilö / shl
Sosiaalipäivystys
Perheoikeudelliset palvelut

Moniammatillinen yhteistyö sekä palveluohjaus soten palveluihin

VAATIVA TUKI

Hoito, terapia ja kuntoutus

Vaativaa ja jatkuvaa tukea

Vaativat kuntoutuspalvelut

Lastenpsykiatria avo ja osasto
Somaattinen erikoissairaanhoito
Lastensuojelu (avo-, sijais- ja jälkihuolto)
Kehitysvammaisten ryhmätoiminta (6 v.)
Keva-yksikkö (alle 18 v.)

Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten varhaiskasvatus- ja esiopetuspalvelut

Lastenpsykiatria avo ja osasto
Somaattinen erikoissairaanhoito
Nepsy-toiminta
Lastensuojelu (avo-, sijais- ja jälkihuolto)
Kehitysvammaisten ryhmätoiminta
Keva-yksikkö (alle 18 v.)

Etappiluokka
Sairaalakuola

Nuorisopsykiatria avo ja osasto
Somaattinen erikoissairaanhoito
Lastensuojelu (avo-, sijais- ja jälkihuolto)
Keva-yksikkö (alle 18 v.)

Starttivalmennus

Psykiatriset ja päihdepalvelut, avo erikoissairaanhoito ja osasto
Somaattinen erikoissairaanhoito
Kehitysvammaisten ryhmätoiminta
Lastensuojelu (avo-, sijais- ja jälkihuolto)
Keva-yksikkö (alle 18 v.)

MATKAKERTOMUSTA

- Organisaation toimintamalli?
- Automatisoidun tietojärjestelmän puute?
- Monitoimijainen johtajuus?
- => **Pilottiharjoitus Heinolassa vuonna 2018: Lapsibudjetoinnin pilotti Heinolassa on ollut rajapintayhteistyön ja monialaisen työskentelyn harjoitus. Palvelukartta koetaan onnistumisena vaikka tilinpäätöslukujen koontia on häirinnyt pääasiassa aggregoitu tieto.**
- => Pelko, että kehitetään kokonaisuutta, joka ehkä jää maakunnallisten rakenteiden jalkoihin. Isot uudistukset vievät myös **henkilöresursseja** jo nyt kunnan päästä.
- => **Tahtotila uteliaaseen kehittämistyöhön on, mutta valtiolta tai muun toimijan ylimääräinen resurssi ja käytännön tuki auttaisi etenemään.**

(Hilkka Kemppe)

MATKA JATKUU

SIVISTYSTOIMI => v. 2017 HYVINVOINTITOIMIALA :

- Varhaiskasvatuksen perheku
- 3. koulupsykologi
- Tae2020 : vakituisen henkilöstön NEPSY-koulutus (varhaiskasvatus-, opetus- ja koulutus-, nuoriso- ja ohr-henkilöstö)
- Islannin mallia Heinolassa – toimintamalli

HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMISEN SYSTEMAATTINEN TOIMINTAMALLI JA VUOSIKELLO

STRATEGIAAN MONIALAINEN HYVINVOINTIOHJELMA

YHTEISTÄ TYÖTÄ: mm Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden ohjausryhmä – yhteensovittava johtaminen

Perhekeskus yli 10 vuotta => Nuorten talo- toimintamalli

Etsivä nuorisotyö => Etsivä vanhustyö

KIITOS.

Pirjo Hepo-oja
Hyvinvointijohtaja
+358 500717310

Pirjo.hepo-oja@Heinola.fi